

ΟΙ ΡΙΖΕΣ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ ΚΑΙ Η ΗΧΩ ΤΗΣ ΑΜΑΘΟΥΝΤΑΣ

Συνέντευξη: Γόρης Γρηγοριάδης

Μια απόπειρα σημειολογίας του ανθρώπου και του χώρου

Ο Γόρης και η Μπουάτ του είναι μια παρουσία που δύσκολα μπορείς να αγνοήσεις. Ιστορικά. Γεωγραφικά. Σημειολογικά. Η μπουάτ ή το μπαράκι του είναι το πιο μακρόβιο στέκι (στη Λεμεσό και ίσως στην Κύπρο ολόκληρη) του οποίου ο πάγκος δεν κουβαλά απλά αλκοόλ αλλά είναι και χώρος διακίνησης ιδεών, απόψεων και πολιτικής παρέμβασης. Γεωγραφικά έχει οριοθετήσει την περιοχή στην οποία δημιουργήθηκε τα τελευταία χρόνια ο χώρος των στεκιών για αυτόχθονες Λεμεσιανούς - κάτω απ' την καταλημμένη απ' τα καμπαρέ Πλατεία ηρώων προς την Αγίου Αντρέου. Και η σημειολογία του χώρου - του ανθρώπου. Έξω το ταμπλώ με τους πίνακες του Γόρη (τον Πυθαγόρα) οι ανακοινώσεις του "κινήματος" του πάγκου - της Πράσινης ηχώ. Στον πλάγιο τοίχο graffiti. Μέσα ο Γόρης με τη σταθερή, στεντόρια προσφώνηση χαιρετισμό... "Φίλε μου...". Μοναδική εμπειρία να τον παρακολουθάς αποστασιοποιημένος. Θα ξεκινήσει απ' τη μια γωνιά του πάγκου με συζήτηση για το ψάρεμα και τη θάλασσα, θα μετακινηθεί δίπλα με μια μπύρα και μια συζήτηση για τα προβλήματα της Λεμεσού ή μια εκδήλωση του "κινήματος", παρά δίπλα θα αρχίσει μια συζήτηση για τον Πυθαγόρα ή τη μεταφυσική, πιο πέρα θα αρχίσει να μιλά για τον Πλουτή το Σέρβα ή την πολιτική σήμερα, πιο εδώ για την Αμαθούντα και την εναρμόνιση του ήλιου πάνω απ' τους αρχαίους ναούς... Η γοητεία ενός μπάρμαν ή ο ιερέας-μύστης σαν μπάρμαν:

Πίσω είναι η αίθουσα των εκδηλώσεων - εδωκούστηκαν και ακούονται πρωτόγνωρα πράγματα... Πολιτικοί λόγοι την εποχή που η ΕΟΚΑ Β απειλούσε ακόμα με τα καλασνίκωφ, μύστες απέναντι από την είσοδο μια κυπριακή σημαία... Πίσω από τον μπάρμαν το πρόσωπο και οι στίχοι του Δώρου Λοΐζου. Στο βάθος μια τεράστια φωτογραφία - ο Γόρης σαν ψαράς. Και ύστερα είναι η εικόνα του Γόρη στις πορείες. Ο Γόρης με το πράσινο μπερέ, ένας άνθρωπος μπροστά, που φαίνεται να βιώνει την πράξη και το είναι του σαν συμβολική κίνηση... λες και ο άνθρωπος είναι ένα κίνημα από μόνος του.

Ο Γόρης, από απόσταση φαίνεται γραφικός. Επιμένει σε ένα κόσμο που δεν είσαι και απόλυτα σίγουρος αν είναι του παρελθόντος ή του μέλλοντος - η μιας άλλης διάστασης. Είναι εκεί. Διατηρείται σωματικά και πνευματικά σχεδόν παρά η πέρα απ' το χρόνο. Ένα σώμα αθλητικότερο και μια κορμοστασιά που σε κάνει να απορείς. Τι σόϊ μπάρμαν είναι αυτός που ούτε πίνει ούτε καπνίζει. Άσε που σου κάνει και αντικαπνιστική αναφορά άμα σου πουλά τσιγάρα. Και το ύφος... η απίστευτη σιγουριά του λόγου. Μιλά ή κηρύττει; Έλα ντε... Μπάρμαν ή εκφραστής ενός ονείρου...;

Ήμουν στη Λευκωσία τη δεκαετία του 70 όταν ο Γόρης άνοιξε την ηχώ το 75 και τη μετέτρεψε στο στέκι της νεολαίας της αμφισβήτησης. Η ηχώ ακουγόταν. Όταν λειτουργούσε η Χρυσάλλίδα τη δεκαετία του '80 η "ηχώ" φάνταζε παρελθόν. Μια γενιά που δεν αντιλαμβανόταν ούτε το ροκ ούτε την οργή της Αυτονομίας του 77. Το αντίστοιχο της γραφικότητας των χίπιηδων στην Αμερική. Και διηγώντας τα να κλαις. Τι θα μπορούσε να πει ο cid viscious στα παιδιά των λουλουδιών; Και αντίστροφα. Και όμως η Ηχώ και ο Γόρης συνέχισαν. Και ύστερα αρχίζεις να ψάχνεις για συνέχεια. Ιστορική συνέχεια. Η προσγείωση και η διεκδίκηση του χώρου προϋποθέτουν γραμμές χρονικής συνέχειας. Ιστορικότητας. Η κυπριακή νέα Αριστερά και η γενιά της Αντίστασης. Ο Γόρης που δημιούργησε το κλασσικό στέκι έκφρασης της γενιάς της Αντίστασης - την ηχώ 75. Και η οποία μεταλλάχτηκε τη δεκαετία του '80 σε Πράσινη ηχώ. Απ' την αντιφασιστική - αντι-ιμπεριαλιστική αντίσταση της δεκαετίας του 70 στην οικολογία τη δεκαετία του '80.

Μόδα: Μόδα παγκόσμια ή παγκόσμια μεταλλαγή; Και γιατί να είναι αυθεντικοί οι Γερμανοί και όχι ο

Γόρης ο Πυθαγόρειος που θεωρούσε τον άνθρωπο μέρος της φύσης και τη φύση μέρος του ανθρώπου από τη δεκαετία του 70; Νάναι άραγε τυχαία η φιλία του με τον Πλουτή το Σέρβα; Ο ένας, πνευματικός πατέρας της κυπριακής εργατικής σοσιαλιστικής Αριστεράς. .. **είναι άραγε ο Γόρης ο πνευματικός πατέρας της νέας κυπριακής Αριστεράς; Ή είναι εκπρόσωπος μιας πιο αρχαίας παράδοσης - ο τελευταίος των Αμαθούσιων που αντιστέκεται ακόμα; Ο ιθαγενής που ξέρει;**

Γνωρίστηκα με το Γόρη στη διαδήλωση ενάντια στον πόλεμο του Κόλπου και στις κινητοποιήσεις για τα διατηρητέα στην παλιά Λεμεσό. Άλλος πολιτισμός σκέφτηκα. Με εντυπώσιασε όμως ένα παράξενο γνώριμο ήθος. Τον γνώρισα καλύτερα. Πήγα να του πάρω συνέντευξη απορώντας αν όλα τα κομμάτια του Γόρη στον πάγκο της ηχώ είχαν μια συνοχή -ένα εσωτερικό δέσιμο ή αν ήταν αποσπάσματα που συγκροτούσαν μια πολυκεντρική ταυτότητα κολλάζ... Μεταμοντέρνος ή κλασσικός; Μη ξέροντας την απάντηση τοποθετήθηκα στο κέντρο - στο μοντέρνο χρόνο. Η βιογραφία του Γόρη σαν μια διασταύρωση με τον Μοντέρνο χρόνο της χώρας.

ΚΑΤΑΒΟΛΕΣ: Η Λεμεσός που χάνεται και αντιαποικιακές μνήμες

Γεννήθηκε το 1939 στις παραμονές μιας δεκαετίας που θα σφράγιζε την Κυπριακή ιστορία σαν η περίοδος που τα πρωτοποριακά βιώματα των μοντερνιστών της δεκαετίας του 1920 θα γίνονταν μαζική εμπειρία. Εργατικό κίνημα. Εκδημοκρατικοποίηση. Αντιαποικιακός αγώνας. Εθνικισμός. Κομμουνισμός. Τροτσκισμός. Ο Γόρης θυμάται έντονα τη γεωγραφία ενός κόσμου που θα ισοπεδώσουν μετά οι πολυκατοικίες.

“Γεννήθηκα εδώ. 50 μέτρα πιο κάτω από τον χώρο που μιλούμε. Σε ένα παλιό αρχοντικό... Η περιοχή ήταν τότε γνωστή με ένα ωραίο τοπωνύμιο, η περιοχή του Πλάτανου, όπως την ήξεραν και οι παλιοί Λεμεσιανοί. Δυστυχώς ο Πλάτανος κόπηκε και αυτός για να γίνει σήμερα μια πολυκατοικία κάποιου από τους καταστροφείς της Λεμεσού”. Μετρά και τονίζει τις λέξεις του. Ένας βέρος Λεμεσιανός. Θυμάται τα καλοκαίρια που πήγαινε στην Κακοπετριά... την παλιά Κακοπετριά, τηφύση... **“Ήταν ένα όνειρο και ένα παραμύθι ταυτόχρονα”.** Και ο χρόνος; Η δεκαετία του Πλουτή του Σέρβα στη Λεμεσό.

“Τον είδα για πρώτη φορά στα δημοτικά λουτρά της Λεμεσού... επιάσαμεν τη κουβέντα και είχα αργήσει να επιστρέψω στο σπίτι, τζιαι κάποιοι μου έκλεψαν τα ρούχα και όταν επέστρεψα σπίτι έφαα το ξύλο της χρονιάς μου, το οποίο έχει σημαδέψει κάπου την όλη μου ψυχосύνθεση... ήταν μια βάνουση μεταχείριση κάτι το οποίο δεν μπορώ να διανοηθώ να γίνεται σε οποιονδήποτε”.

Ο συμβολισμός των συμπτώσεων. Η απόρριψη της βίας και η πρώτη συνάντηση με το Σέρβα. **“Στο γυμνάσιο πήγα στην εμπορική Ακαδημία και μπαίνω στον απελευθερωτικό αγώνα που ήταν πραγματικά ένα καθαρό ξύπνημα της εφηβικής μου ηλικίας”.**

Ο Γόρης, το αντιαποικιακό κίνημα και η ΕΟΚΑ. Το ρωτώ προσπαθώντας να καταλάβω το πνεύμα μιας γενιάς. Τι σήμαινε απελευθερωτικός αγώνας τότε; **“Ο κόσμος γενικά έβλεπε τον απελευθερωτικό αγώνα σαν μια αποτίναξη του αγγλικού ζυγού, δηλαδή, ήθελαν οι Κύπριοι πιστεύω, να γευτούν το δικαίωμα εκείνο, της ελευθερίας το ανθρώπινο και το δίκαιο αν θέλεις”.**

Καλά, και τι εσήμαινε τότε η ένωση με την Ελλάδα; **“Την εποχή που εμπήκα στον απελευθερωτικό αγώνα δεν επήγα με το πως κάποιοι ήθελαν να τροχοδρομήσουν τον αγώνα τότε, στα μέτρα της δεξιάς προς την Ελλάδα με κάποιους τρόπους, να πολεμήσουν τον κομμουνισμό παράλληλα, διότι πρέπει να πω ότι για να έμπαινε κάποιος στην ΕΟΚΑ τότε έπρεπε να περάσει από κάποια, ας πούμε εξέταση, από κάποιους, ότι δεν ήταν στην**

περιοχή της αριστερός για να έχει μετά από τον αγώνα δικαιώματα να πει “μα τζιαι εμείς εκάμαμεν αγώνα”, δηλαδή αυτό το πράγμα το είχαν προσέξει, αλλά εγώ δεν είχα τόση προσωπική ανάμειξη στις διαχωριστικές κομματικές παρατάξεις. Έβλεπα όμως ότι πραγματικά ο αγώνας εκείνος ήταν πολύ περισσότερο για να φύγουν οι Εγγλέζοι από την Κύπρο. Αυτό το λέγω διότι έτσι το ένιωθα. Τώρα ότι εφώναζαν και περί ενώσεως, ίσως ήταν κάτι που έπρεπε να φωνάξομεν για να δοθεί η αντιβρετανική διάσταση...”

Οι Άγγλοι το συλλαμβάνουν σαν διοργανωτή διαδηλώσεων και το βάζουν υπό κάτοικον περιορισμό. Το 1957 φεύγει για την Αγγλία για να σπουδάσει. Στο Λονδίνο παρά τις προειδοποιήσεις των αρχών **“...εβρέθηκα 2-3 φορές να ρίχνω φυλλάδια στους κεντρικούς δρόμους του Λονδίνου”**. Γράφεται στο Pitman's college για εμπορικά παρά το ότι ο ίδιος θέλει να σπουάσει ζωγραφική - η οικογένεια επιμένει να σπουδάσει εμπορικά ή μηχανικός.

“Άρχισα να νοιώθω ότι αχρηστεύομαι στην κυριολεξία και μάλιστα δεν έγραφα οποιονδήποτε μάθημα που έπρεπε να γράφω αλλά εγέμιζα τα τετράδια με ζωγραφιές. Οπότε σε κάποια εξέταση που έγινε μέσα σε 15 μέρες ανακάλυψαν ότι ήταν γεμάτα από σχέδια τα τετράδια και δέχτηκα δριμύτατην επίπληξιν από τους υπεύθυνους. Άντεξα για μερικά τρίμηνα που ήταν πληρωμένα και μετά εδραπέτευσα”.

Η ΤΕΧΝΗ: Ανακαλύπτοντας την εξέγερση του Underground και η πίστη στην αρμονία

Αρχίζει να ψάχνει δουλειές στο Λονδίνο για να μαζέψει λεφτά να πάει σε σχολή ζωγραφικής. Δεν τα καταφέρνει. Θα πάρει 3 διπλώματα μετά, όταν θα επιστρέφει στην Κύπρο. Στο Λονδίνο όμως υπήρχαν και άλλα, ελεύθερα Πανεπιστήμια.

“Έκαμνα συνέχεια ότι εμπορούσα για να βρίσκομαι με τον κόσμο της τέχνης, όπου υπήρχαν εκθέσεις, γκαλλερί, μουσεία όπου υπήρχε κόσμος που ασχολείτο. Επήνα οπότε έβρισκα ευκαιρία και εκάθουμουν με τις ώρες με τους ζωγράφους των πεζοδρομίων του κεντρικού Λονδίνου... ήταν ένα ανοικτό κολλέγιο τέχνης”.

“Ήταν η πρώτη φορά που είδα άτομα, μέσα στην καρδιά του χειμώνα, να είναι με φανέλες ριγέ, ξεμάσχαλες και να ζωγραφίζουν στο δρόμο... Μετά από κάποια χρονιά είδα να βγαίνει μια μορφή κοινωνικής επανάστασης από τα πράγματα που έκαναν εκείνοι οι, ας το πούμε, πρωτεργάτες... Την επερέπατησα αυτήν την τάση τότε και μπορούσες να δεις ότι μέσο από την τέχνη κάποιων ανθρώπων εκδηλώνονταν μια κοινωνική μορφή έντονης επαναστατικής διάθεσης η οποία μετά εκαρποφόρησεν”.

Γοητευμένος μεν απ' την επαναστατικότητα παρέμεινε πιστός ωστόσο σε μια άλλη τεχνοτροπία της ζωγραφικής. **“Επίστευα πάντοτε εις την μορφική τέχνη... Εκεί όπου δοκιμάζεται η ικανότητα του καλλιτέχνη να αγγίζει ότι πιο υψηλό, πιο δύσκολο... να μπαίνει απέναντι στη φύση και να προσπαθεί να τη μιμηθεί... Η κλασική ζωγραφική μου άφηνεν τη δυνατότητα να ανταγωνιστώ τα μεγάλα ονόματα ακόμα και της Αναγέννησης. Πίστευα και πιστεύω ότι η δική μου παρουσία στον κόσμο της τέχνης θα ήταν να παραβγώ τους μεγάλους”**.

Το ρώτησα, υπό την μορφή σχολίου, αν ταυτιζόταν με την αριστοκρατική παράδοση - Αντιδρά έντονα στην ταξική έννοια της λέξης. **“Πιστεύω εις τον άνθρωπον όταν εναρμονίζεται μέσα στην ουσία της φύσης και η φύση είναι από μόνη της τέλειονείδος. Τώρα αν κάποιοι επωφελούμενοι κάποιων πραγμάτων, ίσως για να επιβάλουν τη δική τους παρουσία, εκμεταλευόντουσαν το ψηλότερο σημείο για να απομακρύνουν και να υποβαθμίζουν την αδυναμία της κατώτερης τάξης, που την έχουν καταντήσει κατώτερη, αυτή είναι πιστεύω**

μια άλλη υπόθεση. Για να είμαι πιο συγκεκριμένος. Για μένα το κλασσικό μπαλέτο είναι μια υψηλή ανθρώπινη διάσταση, καθαρά πνευματική. Εάν σπουδάζουν μόνο οι κόρες των πλουσίων μπαλέτο, αυτό δε σημαίνει ότι το μπαλέτο από μόνο του είναι κάτι το υψηλό για τις ανώτερες τάξεις μόνο”.

Παρατήρησα ότι “αριστοκρατικό” μπορεί να σημαίνει και την κυριαρχία του “άριστου” πολιτιστικά. Πολλοί αναρχικοί του 19ου αιώνα και των αρχών του 20ού θα μπορούσαν να θεωρηθούν “αριστοκράτες” στο στυλ, την αισθητική διάσταση. **“Αν είναι έτσι, ναι”.**

Η αισθητική διάσταση της τέχνης σαν εξέγερση αλλά μια εξέγερση που πρέπει να καταλήξει τελικά στην Αρμονία; **“Ακριβώς σε τούτον πιστεύω είναι η ουσία... Η τέχνη για τον άνθρωπο είναι σημείο λυτρωτικό και ταυτόχρονα ανυψωτικών”.**

ΠΕΡΙ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ: Ο Πυθαγόρας η μεταφυσική και η κοσμική εξέλιξη

Τον ένοιωσα να κινείται προς το κέντρο της οπτικής του, της φιλοσοφίας, της θρησκείας του... Στον Πυθαγόρα. Τι είναι λοιπόν ο Πυθαγόρας για το Γάρη;

Τα βαθιά νερά της μεταφυσικής. Προσπαθούσα να καταλάβω αυτήν την επαναλαμβανόμενη άποψη για ενότητα του είναι. **“Ας βάλουμε ορισμένες λέξεις. “Κατ’ ομοίωσιν του όλου”. Τι σημαίνει αυτό το πράγμα; Έχουμε μέσα μας τη δική μάς μικροκοσμική μονάδα - τη δυνατότητα του απείρου αλλά εάν περιμένουμε ότι το άτομο μέσα στη δική του διάσταση θα μπορέσει να προεκταθεί εκεί που είναι το απόλυτόν, δεν θα μπορέσει...”**

Αρχίζει να μου εξηγά μια φιλοσοφία της ιστορίας. **“Ο άνθρωπος στην πνευματική του ανέλιξη ακολουθεί μιαν εξελικτική πορεία όπου ύλη και πνεύμα είναι το ίδιο και το αυτό πράγμα. Ο πρωτόγονος όταν φτιάχνει τα διάφορα βασίλεια συντελεί σε μια υλική-πνευματική ανέλιξη. Και ο άνθρωπος - άτομο, σε οπουδήποτε σημείο της εξελικτικής-ιστορικής πορείας, πεθαίνει μεν, δεν είναι αθάνατος, αλλά δεν πάει σε κολάσεις και παραδείσους, μεταβάλεται σε κάτι άλλο στην εξελικτική πορεία του όλου...”**

Ένας χίππυς στη γειτονιά μας. Η κοσμική αλήθεια και η εξέλιξη της ανθρώπινης κοινωνίας. Ποιος τελικά θα ανακαλύψει την αλήθεια - ο μύστης ή ο ακτιβιστής; Επιμένει στη δυνατότητα αλληλοεξάρτησης. Στο κάτω κάτω η ερώτηση ζητά να υπερασπιστεί τη συνοχή των 2 πλευρών του είναι του. **“Ο Μύστης δεν είναι αυτός ο οποίος απομακρύνεται από το κοινωνικό σύνολο... Ας πάρουμε τον Πυθαγόρα σαν παράδειγμα. Ο Πυθαγόρας ίσως ήταν ο πιο σωστός κομμουνιστής στην ουσία διότι emίλησεν πρώτος και έζησεν πρώτος το κοινόβιακόν πλοίσιο. Δεν εδεχόταν να μπει κανένας στο κοινωνικό του πλαίσιο, την σχολή του, αν δεν άφηνε στο κοινό ταμείο όλα τα υπάρχοντα του. Η διδασκαλία του επικεντρωνόταν στην ανάπτυξη της συνείδησης του ανθρώπου για τις πράξεις του. Η συνειδητή πράξη, η συνειδητή ζωή. Η απελευθέρωση του πνεύματος από την ύλη. Το οποίο επιστρέφει στη συζήτηση που είχαμε προηγουμένως για την ιστορική εξέλιξη. Ο πρωτόγονος άνθρωπος αγωνίζεται να επιβιώσει. Σε κάποιο στάδιο αρχίζει όμως να ανακαλύπτει, μέσα από μια κοινωνική ζωή, κάποια πράγματα τα οποία αναλογούν σε πιο ψηλές πνευματικές καταστάσεις. Επέρχεται μια εξέλιξη. Μερικοί το εκμεταλεύτηκαν και το εκμεταλεύονται αυτό για να επιβάλουν την εξουσία τους» .**

Ο μάγος της πρωτόγονης κοινωνίας λ.χ. σαν γνώστης αυτής της ανώτερης εξέλιξης μπορεί να το εκμεταλευτεί γιό να επιβληθεί στους άλλους. Υπήρχε και υπάρχει όμως και ο καθαρά πνευματικός άνθρωπος ο οποίος ήθελε και θέλει να βλέπει την κοινωνία με δικαιοσύνη. Η έννοια της δικαιοσύνης είναι καίρια. Μέσα σ'αυτήν εναρμονίζεται η δραστηριότητα του ανθρώπου και έρχεται μέσα εις την ίδια τη φύση και μπαίνει ακριβώς στις ίδιες

διαστάσεις, διότι η φύση είναι υπό μόνη της εναρμόνιση των διαφόρων συστατικών της”.

Προσπαθώ να καταλάβω:

Τελικά, έστω και σε ένα διαφορετικό πλαίσιο ανάλυσης, δεν μιλάμε ουσιαστικά για τη μετάβαση από το χώρο της ανάγκης στο χώρο της ελευθερίας, εξελικτικά; Η ιστορική διαλεκτική του Μαρξισμού - είτε κομμουνισμός, είτε αναρχία είτε οτιδήποτε ονομάζεται ο χώρος της ελευθερίας. Η μετάβαση από την οικονομία στην πραγματική ανθρώπινη ιστορία;

Ο Γόρης ενθουσιάζεται: **“Εδώ υπάρχει ένα ισχυρό σημείο. Να σου απαντήσω φίλε μου. Κάποτε αντιμετώπισα τη λέξη αναρχική κοινωνία. Αυτό το πράγμα σήμαινε μια κατάσταση τελείωσης ως προς την ανθρώπινη διάσταση... Γιατί να υπάρχει δικαστής όταν δεν θα υπήρχε λόγος για δίκη; Με αυτή την έννοια ο Μαρξ εμιλήσεν για την τελευταία βαθμίδα της ανέλιξης στην οποία μπορεί να φτάσει η κοινωνία και ο άνθρωπος σαν τέλειον”.**

Ο Γόρης μου φαίνεται, όλο και περισσότερο, σαν ένας ολοκληρωμένος άνθρωπος. Με πολλαπλές εκφράσεις: ο αθλητικός ψαράς, ο μπάρμαν που θυμίζει μύστη, ο ακτιβιστής, ο ακόλουθος του Πυθαγόρα. Απόψεις και βιώματα που στηρίζονται όμως σε ένα ολοκληρωμένο σύστημα αντίληψης και εμπειρίας του είναι και του χρόνου. Λοιπόν, δεν είναι κολλάζ. Ανήκει στο είδος των κλασικών. Επιμένει στον Πυθαγόρα.

“Ο Πυθαγόρας ήταν ένας πνευματικός άνθρωπος ο οποίος εκταπολεμήθη από την εκκλησία... Είναι μια προσωπικότητα που καίει... Θα μπορούσαμε να τον παραλληλίσουμε, σε θρησκευτικά πλαίσια με το Χριστό.

Το ρώτησα για τον Αττεσλή, το γνωστό μάγο της Κύπρου, τον οποίο φιλοξένησε στην Μπουάτ σε 2 εντυπωσιακές παρουσιάσεις. Νοιώθει αποστασιοποιημένος από τον Αττέσλη σήμερα. **“Κατευθύνεται προς την Εβραϊοπεριοχήν.” Είχαμε καλή επικοινωνία αλλά στο τέλος εβρήκα ότι ανήκα εις την καθαρά ελληνικήν, όχι Ελλαδικήν, για να είμαι ξεκάθαρος δηλαδή, όταν εγώ μιλώ για την Ελλάδα δεν μιλώ καθόλου για Ελληνικόν κράτος, μιλώ για το Ελληνικό πνεύμα, τον πολιτισμό, τον αρχαίο αν θέλεις. Την πνευματική εκείνη περιοχή. Με αυτή την έννοια νοιώθω άτι εγώ και ο Αττεσλής κινούμαστε σε διαφορετικές περιοχές”.**

Θεωρεί τον Πλάτωνα σαν κάποιον που προσπάθησε να εκλαϊκέψει τον Πυθαγόρα. Αντίθετα θεωρεί το Σωκράτη “βιωματικό” όχι “ετερόφωτο”. Για το Ζήνωνα και το Στωϊσμό: **“Ασπάζομαι πολλά υπό το Ζήνωνα. Θα πρέπει να πω ότι είναι υπό τα βασικά μου αποφθέγματα το “κατά φύσιν ζειν, τούτεστιν κατά αρετήν ζειν”. Αυτός που ζει σε αρμονία με τη φύση τούτος είναι που ζει, αν θέλεις, τη σωστήν “κατά αρετήν” ζωήν των αξιών”.** Ίσως λοιπόν η οικολογική μεταλλαγή της ηχώ σε πράσινη ηχώ να έχει βαθιές ρίζες -φιλοσοφικά και βιωματικά.

ΤΟ ΣΑΠΙΟ ΦΡΟΥΤΟ Επιστρέφουμε στον Μοντέρνο Χρόνο. Γυρίζει από το Λονδίνο το 1959 και αρχίζει να δουλεύει σαν διαφημιστής ενώ σπουδάζει ζωγραφική με αλληλογραφία. Έχει τώρα 3 διπλώματα αλλά επιμένει “ουδέποτε γίνεσαι ζωγράφος εάν δεν έχεις μέσα σου την έφεσιν”.

Στα πρώτα χρόνια της Ανεξαρτησίας και ιδιαίτερα μετά τα γεγονότα του '63 **“φτάνω στο ανώτατο σημείο του ΣΑΠΕΛ μέχρι το 64-65”.** Και ένα άσχημο “ξύπνημα”. **“Είδα πραγματικά καταστάσεις που μάλλον με είχαν απογοητεύσει. Δηλαδή έβλεπα άτομα που ήταν με τη μορφή του αγωνιστή, όπως ονομαζόντουσαν, να έχουν πλούσια τα ελέη και ύστερα έβλεπα κάποιους άλλους που είτε γιατί αδικήθηκαν, είτε γιατί δεν μπόρεσαν μάλλον να ανεβούν όπως ανέβηκαν οι άλλοι οικονομικά, να έρχονται σε σύγκρουση μεταξύ τους. Εγώ δεν μπορούσα να παίζω το παιχνίδι κανενός και απομακρύνθηκα”.**

Ήταν και η περίοδος της πίεσης για διπλή ένωση, της καθόδου της μεραρχίας... **“Ήμουν τότε στην εθελοντική εθνοφρουρά και μάλιστα ήμουν και από τους συνόδους που εσυνοδεύσομεν τους Έλληνες στρατιώτες στα διάφορα στρατόπεδα.**

Είδα όμως και τη χούντα να έρχεται και τους κάποιους ανθρώπους να εκδηλώνονται εδώ πέρα και να ωρύονται, να λυσσομανούν είτε για τους κομμουνιστές, είτε για τους οποιουσδήποτε προοδευτικούς είτε ακόμα και για το Τουρκοκυπριακό στοιχείο, ότι έπρεπε, έλεγαν, να επαναλάβουμε το τι είχε κάνει η Κρήτη και εκεί άρχισα πλέον εσωτερικά, στην κυριολεξία, να επαναστατώ, δηλαδή να μη δέχομαι το φαί που μου έδιναν. Το έκαμνα εμετό. Δεν με έπειθαν πλέον και πήρα τη μεγάλη απόφαση να απομακρυνθώ το συντομότερο. Και απομακρύνθηκα. Γύρω στο 65-66. Έβλεπα και τι γινόταν στην Ελλάδα. Άρχισα να καταλαβαίνω ότι υπήρχε κάτι το σάπιο και απομακρύνθηκα τελείως. Περιορίστηκα στα προσωπικά, καλλιτεχνικά μου πράγματα εξ' ου και κάποια δημιουργία μου έντονη είχε εκδηλωθεί εκείνη την περίοδο. Από το 65-66 μέχρι το 74”.

Κυκλοφορεί τότε σε μπουάτ καλλιτεχνών αν και τον πλησιάζουν διάφοροι να μπει στις “ομάδες των κάποιων” μέχρι και η ΕΟΚΑ Β **“είχαν το θράσος να μου προτείνουν. Τους απέπεμψα και μάλιστα με αυστηρόν, αν θέλεις, τόνο που δεν το συνηθίζω”.**

ΝΤΟΚΟΥΜΕΝΤΟ: Η Αντίσταση στη Λεμεσό στις 15 Ιουλίου

15 Ιουλίου και η βιογραφία του Γόρη θα διασταυρωθεί παράξενα πάλι με την Ιστορία. Θα βρεθεί επικεφαλής της αντιφασιστικής διαδήλωσης στη Λεμεσό. **“Όταν εκδηλώθηκε το πραξικόπημα ένοιωθα ότι είχα γευτεί ποτήρι δηλητήριο. Ήταν μια κατάσταση ψυχικής κρίσης. Η είδηση ότι ο Μακάριος ήταν νεκρός με είχε συγκλονίσει. Με όλα τα λάθη του, και ήμουν απ' αυτούς που έλεγαν ότι άμα λυθεί το κυπριακό θα ήμουν στο αντίθετο στρατόπεδο με το Μακάριο, ιδιαίτερα για μια δήλωση του στο Σινά για αναβίωση του Βυζαντίου, ο Μακάριος ήταν ένα ατού για την Κύπρο. Αλλά ένοιωσα και την ίδια τη δημοκρατικότητα μου, ένα βαθειά ριζωμένο αίσθημα, να εξεγείρεται. Άντεξα μέχρι τις 12. Έκατσα με την οικογένεια μου εφάαμεν και μετά εβγήκα χωρίς να πω τίποτα σε κανένα. Μερικοί νεαροί 15-16 χρονών και κοπέλες ακόμα, με ακολούθησαν. Φτάσαμε στην Καθολική όπου είχαν ήδη μαζευτεί περίπου 200 με 300 άτομα μεταξύ αυτών και πολλές γυναίκες. Ήταν εναντίον του πραξικοπήματος. Μόλις με είδαν, δεν ξέρω γιατί, φαίνεται ότι εθυμήθηκαν κάποιοι ότι είχα κάποιους ρόλους σε κάποια πράγματα, ήρθαν και μου είπαν αμέσως “Αδέλφιν, όπλα”. Λες και ήμουν εγώ ο άνθρωπος που θα εμοίραζα όπλα εκείνη τη μέρα. Κτύπησα την πόρτα της μητρόπολης και εμφανίστηκε ο τότε Διάκος ο Ανδρέας. Ρώτησα αν υπήρχε οπλισμός στη μητρόπολη. Δεν υπήρχε. Σκέφτηκα τότε ότι έπρεπε τουλάχιστο να εκδηλώσουμε έστω και χωρίς όπλα την απόφασιν μας για μίαν αντιφασιστική,αντιχουντική κατάσταση...**

Έπρεπε να κάμωμεν ότι εμπορούσαμε για να δείξουμε ότι η δημοκρατία θα έκαμνε αγώνα. Είπα τότε στο διάκο να ηγηθεί μιας διαδήλωσης. Πήγε πάνω ρώτησε τον Μητροπολίτη και ήρθε πίσω. Πήραμεν τη φωτογραφία του Μακαρίου και τη σημαία για να ξεκινήσουμε. Ένας νεαρός εμούνταρεν στα μικρόφωνα και άρχισε να βρίζει τους φασίστες, την ΕΟΚΑ Β. Του λέω “φίλε μου, εδώ είναι ιερόν, όπως τζιαι να το κάμωμεν εν εν σωστόν να βρίζεις. Τώρα που θα βγούμεν έξω, λείεις τα πράγματα”. Βάλαμε τη σημαία μπροστά. Έρχεται τότε μια γυναίκα που δεν ξέρω αν ζει ακόμα, γιατί ήταν μεγάλης ηλικίας, ήταν η πρώτη γυναίκα που εδούλεψεν στους δρόμους, έκαμνεν ασφαλτο, ονομάζετο Ειρήνη τζιαι κάποιοι την ελέαν Ειρηνιά, ήταν μια χοντρόφωνη γυναίκα με κάτι χέρια που αξίζαν 10 εργάτες και όταν εβγήκα μπροστά μου λέει: “Κύριε αν θα βγούμεν σε αυτή τη διαδήλωση, θα βγούμε με Κυπριακή σημαία”.

Αν όμως βγαίναμε με την Κυπριακή απέναντι σ' αυτούς, που ήταν εκείνη των ώρα οι φασίστες, διότι όσοι έπιασαν όπλο την 15η του Ιούλη και απετόλμησαν να κατέβουν κάτω από την περιοχή της λεωφόρου είχαν οδηγίες φασιστικές και ας μην λέμε τα πράγματα όπως τα θέλουν κάποιοι ότι εξεγελάστηκαν ή επαρασύρτηκαν. Εκείνη τη στιγμή ήταν ο φασισμός εις τα χέρια κάποιων που αποφάσισαν να πιάσουν τα όπλα εναντίον της Κύπρου. Αυτό πιστεύω. Μέσα στην κάποια σύγκρουση που δημιουργήθηκε πριν ξεκινήσει η πορεία η θέση μου ήταν ότι η Κυπριακή σημαία θα τους προκαλούσε ακόμα περισσότερο. Υπήρχε ίσως ελπίδα κάποιοι να συνετιστούν αν έβλεπαν Ελληνική σημαία απέναντι τους.

Ένοιωθα και μια ευθύνη αν θέλεις μιας και 'γω εισηγήθηκα τη διαδήλωση. Μετά την αποκατάσταση της Δημοκρατίας ήμουν ο πρώτος που ύψωσε την κυπριακή σημαία σ' αυτό το σπίτι. Τέλος πάντων άρχισε η διαδήλωση. Ενε κυκλοφόραν τίποτα. Αρχίσαμε συνθήματα ενάντια στον φασισμό, την ΕΟΚΑ Β. Ανοικτά. Ανοιγαν τα παραθυρόφυλλα και έβλεπε ο κόσμος. Κάποιοι άρχισαν να ενσωματώνονται στην πορεία. Όταν ανέβηκα προς την Τζιαμούα είδα τον δρόμον ότι είχε γεμίσει. Έρχετον κόσμος. Όταν φτάσαμε στην αστυνομία εκείνοι που ήταν μέσα άρχισαν να ρίχνουν πυροβολισμούς στον αέρα από τη χαρά τους, από τον ενθουσιασμό τους ότι οι δημοκρατικές δυνάμεις άρχισαν να εκδηλώνονται ενάντια στο πραξικόπημα. Αναπτερώθηκε το ηθικό τους. Δυστυχώς όμως ούτε εκεί υπήρχαν όπλα για τον κόσμο.

Η αντίσταση της Λεμεσού, και αυτό είναι ένα ακόμα λάθος του Μακαρίου, εμπορούσε να αποτρέψει το πραξικόπημα εάν υπήρχε κάποια μέριμνα, κάποια μέτρα για αντιμετώπιση της κατάστασης. Αποφάσισα τότε να συνεχίσει η διαδήλωση και να περάσει μέσα από την κεντρική Λεμεσό ξανά, να δοθεί το μήνυμα της αντίστασης στον κόσμο - με την ελπίδα ότι θα ερχόταν ενισχύσεις. Καθώς επηγαίναμεν προς την Αγίας Φυλάξεως έφτασε κάποιος και μας είπε ότι έρχονταν ενισχύσεις από την Πάφο με οπλισμό. Το τι έγινε δεν περιγράφεται. Ήταν μια έκρηξη ενθουσιασμού που τον κόσμο. Έβλεπε πραγματικά εκείνη την ώρα την διάθεση για αγώνα. Την ελπίδα ότι θα ενικούσαν τον φασισμό. Καθώς προχωρούσαμε όμως δεχτήκαμε την πρώτη επίθεση από την ΕΟΚΑ Β. Μας είδαν από το καφέ Παρί στη Λεωφόρο όπου είχαν συγκεντρωθεί. Αρχισαν τότε οι διαφωνίες κατά πόσον έπρεπε να συνεχίσουμε ή να διαλυθούμε. Μερικοί το πήραν τελείως στο αψήφιστο και ήθελαν να πάνε να τους αντιμετωπίσουν πρόσωπο με πρόσωπο. Εκείνοι όμως ήταν ένοπλοι και εμείς άοπλοι.

Υποστήριξα την άποψη ότι εφ' όσον δεν είχαμε όπλα θα γινόμαστε εύκολα θύματα. Θα έπρεπε να διαλυθούμε, να σκορπιστούμε περιμένοντας να δούμε τι θα γίνει... Το μήνυμα της Αντίστασης είχε δοθεί. Μερικοί όμως επέμεναν "δεν θα τολμήσουν να πυροβολήσουν". Στο "δεν θα τολμήσουν" έπεσαν οι πρώτοι πυροβολισμοί και βλέπομεν να ξεκινούν με ιλιγγιώδη ταχύτητα 3 μικρά αυτοκίνητα και οι φασίστες είχαν βγάλει τα όπλα απ' τα παράθυρα και μας πυροβολούσαν. Κινηθήκαμε προς την Άγια Ζώνης αλλά δυστυχώς υπήρχαν ένοπλοι στο καμπαναριό που έβαζαν επίσης εναντίον μας. Δεν υπήρχε πλέον δυνατότητα να συνεχίσουμε τη διαδήλωση. Τους είπα να σκορπιστούμε "Μέχρι εδώ ήταν σήμερα η διαδήλωση". Με κάποια ομάδα απ' τα παιδιά της γειτονιάς μου μπήκαμε στο σπίτι του πάτερ Επιφάνιου οι αδελφές του οποίου ήτανε στη διαδήλωση. Έρχεται τότε ένας από τους τελευταίους δικούς μας και μας λέει "κτυπήθηκε κάποιο παιδί στην καντουνάδα". Πήγαμε αλλά δεν το βρήκαμε. Είπαν ότι επήεν η άμπουλα. Στο σπίτι του Επιφάνιου ακούσαμε την ομιλία του Μακαρίου από τον σταθμό της Πάφου. Ένοιωθα εκείνη τη στιγμή ότι τα πράγματα είχαν θαλασσωθεί από τον ίδιο το Μακάριο που δεν είδε σωστά την κατάσταση. Βγήκα στην αυλή του σπιτιού και έκλαια φίλε μου, το λέω έκλαια, και έλεα δυστυχώς Μακαριότατε τα έκαμες θάλασσα, δεν είχες τη διορατικότητα δεν είχες

εκείνην την αυτήν, να προλάβεις να δεις τι θα σου έκαμναν”.

Οι ενισχύσεις από την Πάφο ήρθαν τελικά αλλά καθυστερημένα. Οι φασίστες είχαν οχυρωθεί στις μισόκτιστες πολυκατοικίες της παραλίας. Η μεγάλη σύγκρουση ή το μεγάλο μακελειό. **Και οι δολοφόνοι κυκλοφορούν σήμερα με μια ιστορική αμνησία που δεν τους επιτρέπει καν να νοιώσουν το ανθρώπινο αίσθημα της ενοχής. Ο κάθε άνθρωπος και το ήθος του στο κάτω κάτω.**

Η “μάχη της παραλίας” έγινε ουσιαστικά απ' τη γειτονιά του Γόρη μέχρι τον κήπο. Και ο ίδιος έχει ακόμα τα ενθύμια της. **“Δεν ξέρω πως το έμαθαν αλλά η ταμπέλα έξω από το σπίτι μου εδέκτηκεν 30 με 40 σφαίρες. Την άφηκα από τότε και δεν θα τη βγάλω μέχρι να πεθάνω”.** Ήταν τότε που άκουσε για το Λυσσαρίδη και ένοιωσε να τον δένει ένας σεβασμός βαθύτατος:

“Ακούσα για κάποιες εστίες αντίστασης στο Καϊμακλί και είναι εκεί που άρχισα να καταλαβαίνω την προσφορά του Λυσσαρίδη - ότι εστάθηκε σωστός σε κάποιες αρχές και διακηρύξεις εναντίον της δικτατορίας, εναντίον του φασισμού. Και είναι εκεί πέρα που έδωσα και δίδω μέχρι σήμερα τη δική μου αναγνώριση και αγάπη. Στον αντιφασιστικό, αντιδικτατορικό αγώνα του που ετίμησε την Κύπρο ολόκληρη”.

ΜΠΟΥΑΤ: Η ταυτότητα μιας γενιάς

Μετά το πραξικόπημα, την εισβολή, τον πόλεμο η οικονομία βρίσκεται υπό διάλυση. Ο Γόρης εργάζεται μέχρι και αχθοφόρος στα αυτοκίνητα του Ερυθρού Σταυρού. Ωσπου αποφασίζει το 1975 να ανοίξει την ηχώ.

“Στο τέλος είπα ότι θα μετατρέψω το χώρο αυτό, που ήταν δικός μου μεν, αλλά ήταν ένα σπίτι αρκετά ερειπωμένο και θα κάμω ένα χώρο όπου θα συναθροίζεται η νεολαία για να πάρω μεν κάποια πράγματα μέσα στην κοινωνική, την πολιτική, στην πολιτιστική κατάσταση και να κάμω μεν μιαν κίνηση, διότι ο κόσμος εχρειάζεται ακόμα εμψύχωση. Δεν θα ξεχάσω τον πρώτο χρόνο. Εβγάλαμεν 100 επίσημες εκδηλώσεις. Οι 50 ήταν καθαρά πολιτικές ή κομματικές γιατί πολλές φορές έρχονταν και τα διάφορα κόμματα. Παρά το ότι μερικοί έλεγαν ότι ο χώρος είναι της ΕΔΕΚ, ίσως λόγω της εκτίμησης μου για την Αντίσταση του Λυσσαρίδη, ίσως γιατί τον εκάλεσα να μιλήσει σε μια εποχή που η ΕΟΚΑ Β απειλούσε ακόμα, και με απείλησαν, ίσως γιατί η ΕΔΕΚ έκφραζε το πνεύμα το νέο, όπως και νάχει το πράγμα, τους εκαλούσα όλους, και έρχονταν και συζητούσαν με τον κόσμο. Οι άλλες 50 εκδηλώσεις ήταν καλλιτεχνικές με επαναστατικό τραγούδι. Δεν έμεινε δίσκος του Θεοδωράκη που να μην παρουσιαστεί. Ο Μαρκόπουλος, ο Μόνος Λοίζος. Έπαιζα με τους δίσκους αλλά είχαμε και τα παιδιά που έπαιζαν... το Ντίμη, το Λώρη, τον Πανίκο, τον Τριμικλινιώτη... όλη εκείνη η φουρνιά απ' εδώ βγήκαν. Ήταν ίσως η πιο ωραία, η πιο δυναμική, η πιο καθαρή περίοδος...

Ο χώρος εδώ, ήταν ο χώρος δράσης της νεολαίας. Ακόμα και το όνομα αν θέλεις, Ηχώ-αντίλαλος, είχε τη διάσταση της έκφρασης εκείνου του δυναμισμού, της επαναστατικότητας. Αν φωνάξεις δυνατά και καθαρά ο ήχος θα έρθει πίσω - η απάντηση θα είναι το ίδιο και το αυτό. Ο χώρος σαν μια ηχώ στη γενικότερη κοινωνία.

Υπήρχαν βέβαια και τα τηλεφωνήματα, οι απειλές, οι προειδοποιήσεις ακόμα και προς την οικογένεια μου, ότι θα με τινάξουν στον αέρα, ότι θα με σκοτώσουν. **Μέχρι του σημείου που εκδηλώθηκαν “προειδοποιητικά”, εμπήκαν μέσα στο χώρο και εξέσκισαν τα καθίσματα εττούμπαραν τα ποτά.** Πρέπει να ήταν τη χρονιά που ήρθε ο Θεοδωράκης στην Κύπρο, το 1975. Τα εδιάλυσαν όλα. Τότε ούτε καν τα κόμματα δεν τολμούσαν να κάμουν οτιδήποτε είχε σχέση με το φασισμό ή με τη χούντα στην Ελλάδα. Ήταν πολύ προσεκτικοί. Εμείς εκάμναμε βραδυές για το Πολυτεχνείο και το

πρώτο επίσημο μνημόσυνο του Δώρου Λοΐζου έγινε εδώ. Εδημιουργήθηκε μια ταυτότητα εδώ. Της Αντίστασης. Μια φωνή αποφασιστική ενάντια στο φασισμό και την ΕΟΚΑ Β - η οποία υπήρχε σαν απειλή και μετά την επιστροφή του Μακαρίου.

Καλά οι 6 μήνες πριν την επιστροφή του, ήταν μια συνέχεια της διαδήλωσης της 15ης Ιουλίου. Η πρώτη μαζική διαδήλωση, τον Αύγουστο ή Σεπτέμβριο για επιστροφή του Μακαρίου έγινε στη Λεμεσό. Ζωγράφισα τότε μια τεράστια προσωπογραφία του Μακαρίου, σαν πανώ, για την εκδήλωση. Και το υπέγραψα. Ελέγαν μου τότε, γιατί να εκτεθείς, γιατί να βάλεις το όνομα σου, τον εαυτό σου μπροστά; **Είπα τότε ότι είναι καιρός να πούμε ο καθένας εκείνο το οποίο θέλει να πει και να κάμωμεν εκείνο το οποίο θέλουμε να κάμουμε. Εξήσαμε τη σιωπή και στο τέλος είδαμε τα αποτελέσματα.** Ναι, ο Γόρης έκαμε ντην προσωπογραφία του Μακαρίου δημόσια. Αν θέλεις τούτον ήταν το πνεύμα που γέννησε και τη μπουάτ - και εκ μέρους μου και εκ μέρους της νεολαίας. Τούτη ήταν και είναι η ταυτότητα του χώρου”.

Η ΦΑΣΗ ΠΟΥ ΔΕΝ ΤΕΛΕΙΩΣΕ: Αναζητώντας τον πολιτισμό της αρχαίας Κύπρου

Η μπουάτ επέκτεινε το πεδίο δράσης από τον αντιφασισμό στα προβλήματα της πόλης και της ανάπτυξης που απλώθηκε σαν λαίλαπα στη Λεμεσό, τη δεκαετία του '80. Από την μπουάτ ξεκίνησε η πρώτη διαδήλωση ενάντια στην περίφραξη των παραλιών. Φωνές και αγώνες για το ψαρολίμανο, τη Φραγκοεκκλησιά, το ΓΣΟ. Απορούσες ώρες ώρες τι τον έτρωγε εκείνο τον άνθρωπο και παιδευόταν. Ο Γόρης φαινόταν να πολεμά ένα επικό αγώνα.

Η γειτονιά του στην οποία εισέβαλαν οι πολυκατοικίες. Τα διατηρητέα. Η καταστροφή των παραλιών. Είναι σαν μια γειτονιά, η παλιά Λεμεσός, που αγωνίζεται να αντέξει μια επίθεση που απειλεί να την εξαφανίσει. Ο Γόρης στο μπαρ κηρύσσει ή φέρνει ποτά. Τη δεκαετία του '80 μπήκε και σε άλλα μονοπάτια. Της Αρχαίας Ιστορίας της Κύπρου. Ανακάλυψε ότι οι ναοί που είναι αφιερωμένοι στην Αφροδίτη και τον Άδωνη στη νοτιοδυτική Κύπρο σχηματίζουν ένα ισοσκελές τρίγωνο. Μια ανακάλυψη που τον οδήγησε σε ένα ανταρτοπόλεμο με τους εθνικά ορθούς επίσημους αρχαιολόγους του κράτους που τρώνε από τους φόρους μας για να αποδείχνουν ότι είμαστε απλά αποικία των Αχαιών.

Ο Γόρης επιμένει στην ύπαρξη ενός ανεπτυγμένου πολιτισμού με βαθιά σοφία στις τελετουργίες γύρω απ' την λατρεία της ερωτικής θεάς, της Αφροδίτης. Η Αφροδίτη σαν η θηλυκή μορφή της φύσης, ο Άδωνης σαν ο ανθρώπινος αγωγός της κοσμικής συνουσίας; Τι θα μπορούσε να ήταν ένας ερωτικός πολιτισμός; Πώς θα μπορούσε να ήταν ένας πολιτισμός εναρμονισμένος με τη φύση; Ο Γόρης μετρά την εναρμόνιση του ήλιου πάνω απ' τους ναούς γιατί πιστεύει ότι οι αρχαίοι βίωναν την απίστευτη ομορφιά της ανατολής του ήλιου στην Αμαθούντα. Η ανατολή δημιουργεί μια “λεωφόρο” φωτός λέει ο Γόρης προς το ναό της Αμαθούντας. Αλλά αυτό είναι ένα θέμα που αξίζει ένα κείμενο από μόνο του - από το Γόρη. Ίσως η ανακάλυψη του πολιτισμού της αρχαίας Αμαθούντας να είναι μέρος της “εξελεκτικής” πορείας αυτού του ανθρώπου. Όμως η συνολικότερη του πρόταση και η εμπειρία της ηχώ είναι μέρος της Ιστορίας της νέας κυπριακής Αριστεράς: Από τον αντιαποικιακό αγώνα, στον εμετό του “σάπιου φρούτου”, στην Αντίσταση, στον αγώνα για την πόλη και μια οικολογία ριζωμένη στην εναρμόνιση του ήλιου με τους ναούς για τον έρωτα που έφτιαχναν παλιά οι κάτοικοι της Κύπρου. Η ιστορία μας όπως λένε...

[Χρειάζεται Τούρκικη Μετάφραση, Χρειάζεται Αγγλική Μετάφραση, Τραίνο στην πόλη - Τεύχος 11, Δεκαετία 1990-1999, 1994, Λεμεσός](#)

From:

<https://movementsarchive.org/> - Κυπριακό Κινηματικό Αρχείο

Cyprus Movements Archive

Kıbrıs Sosyal Hareket Arşivi

Permanent link:

https://movementsarchive.org/doku.php?id=el:magazines:traino:no_11:goris

Last update: **2025/07/15 13:46**

